

Italiensk Hjelpark – Nivå I

Grunnleggende grammatikk og uttrykk — LK20

Artikler og kjønn

Bestemte artikler

- **il** – hankjønn: *il libro*
- **lo** – foran s+kons., z, gn, ps: *lo studente*
- **l'** – foran vokal (m.): *l'amico*
- **la** – hunkjønn: *la casa*
- **l'** – foran vokal (f.): *l'amica*
- **i** – fl. hankjønn: *i libri*
- **gli** – fl. foran vokal/s+kons./z: *gli studenti*
- **le** – fl. hunkjønn: *le case*

Ubestemte artikler

- **un** – hankjønn: *un ragazzo*
- **uno** – foran s+kons., z: *uno studente*
- **una** – hunkjønn: *una ragazza*
- **un'** – foran vokal (f.): *un'amica*

Sammentrukne preposisjoner

- **a + il = al**: *al cinema*
- **a + lo = allo**: *allo stadio*
- **a + la = alla**: *alla stazione*
- **di + il = del**: *del professore*
- **in + il = nel**: *nel parco*
- **da + il = dal**: *dal medico*
- **su + il = sul**: *sul tavolo*

Substantiv

Kjønn – hovedregler

- Hankjønn: -o → *libro, ragazzo*
- Hunkjønn: -a → *casa, ragazza*
- Begge kjønn: -e → *studente (m.), notte (f.)*

Flertallsdannelse

- -o → -i: *libro* → *libri*
- -a → -e: *casa* → *case*
- -e → -i: *studente* → *studenti*
- -ca/-ga → -che/-ghe: *amica* → *amiche*
- -co/-go → -chi/-ghi: *amico* → *amici*

Viktige unntak

- *il problema, il cinema* (hankjønn på -a)
- *la mano, la foto, la moto* (hunkjønn på -o)
- Uforanderlige: *la città, il caffè, il bar*

Verbkonjugasjon – Presens

Regelrette verb

-ARE verb (parlare – å snakke):

parlo, parli, parla
parliamo, parlate, parlano

-ERE verb (vedere – å se):

vedo, vedi, vede
vediamo, vedete, vedono

-IRE verb (dormire – å sove):

dormo, dormi, dorme
dormiamo, dormite, dormono

-IRE verb med -isc- (capire – å forstå):

capisco, capisci, capisce
capiamo, capite, capiscono

Viktige uregelrette verb

essere (å være):

sono, sei, è, siamo, siete, sono

avere (å ha):

ho, hai, ha, abbiamo, avete, hanno

andare (å gå):

vado, vai, va, andiamo, andate, vanno

fare (å gjøre):

faccio, fai, fa, facciamo, fate, fanno

stare (å stå/ha det):

sto, stai, sta, stiamo, state, stanno

venire (å komme):

vengo, vieni, viene, veniamo, venite, vengono

Essere vs Stare

ESSERE brukes til

- Identitet: *Sono Marco*
- Nasjonalitet: *Sono norvegese*
- Yrke: *Sono studente*
- Permanente egenskaper: *È alto*
- Tid/dato: *Sono le tre*

STARE brukes til

- Helsetilstand: *Come stai? Sto bene*
- Faste uttrykk: *stare attento, stare a casa*

Pronomen

Subjektspronomen

io, tu, lui/lei/Lei, noi, voi, loro

Refleksive pronomen

mi, ti, si, ci, vi, si

Mi alzo – Jeg står opp

Si chiama – Han/hun heter

Viktige refleksive verb

- *chiamarsi* – å hete
- *alzarsi* – å stå opp
- *svegliarsi* – å våkne
- *lavarsi* – å vaske seg
- *vestirsi* – å kle på seg

Adjektiv

Bøying

- -o/-a/-i/-e: *bello, bella, belli, belle*
- -el/-i: *grande, grandi* (begge kjønn)

Viktige adjektiv

- *bello/brutto* – pen/stygg
- *buono/cattivo* – god/dårlig
- *grande/piccolo* – stor/liten
- *giovane/vecchio* – ung/gammel
- *alto/basso* – høy/lav
- *nuovo/vecchio* – ny/gammel

Farger

- *rosso/a* – rød
- *blu* – blå (uforanderlig)
- *verde* – grønn
- *giallo/a* – gul
- *nero/a* – svart
- *bianco/a* – hvit

Preposisjoner

Sted

- **a** – i/til byer: *a Roma*
- **in** – i/til land: *in Italia*
- **da** – hos: *da Marco*
- **su** – på: *sul tavolo*
- **in** – i: *in cucina*

Tid

- **a** – klokken: *alle otto*
- **in** – årstid, måned: *in estate*
- **di** – tidsrom: *di mattina*

Tall og dato

Grunntall 1-20

- uno, due, tre, quattro, cinque
- sei, sette, otto, nove, dieci
- undici, dodici, tredici
- quattordici, quindici
- sedici, diciassette, diciotto
- diciannove, venti

Titall og større tall

- 20: venti, 30: trenta, 40: quaranta
- 50: cinquanta, 60: sessanta
- 70: settanta, 80: ottanta, 90: novanta
- 100: cento, 1000: mille

Dato

- *Che giorno è oggi?* – Hvilken dag er det?
- *Oggi è lunedì* – I dag er det mandag
- *Il primo maggio* – 1. mai
- *Il due giugno* – 2. juni

Ukedager

lunedì, martedì, mercoledì, giovedì, venerdì, sabato, domenica

Måneder

gennaio, febbraio, marzo, aprile, maggio, giugno, luglio, agosto, settembre, ottobre, novembre, dicembre

Klokkeslett

- *Che ore sono?* – Hva er klokka?
- *È l'una* – Den er ett
- *Sono le due* – Den er to
- *Sono le tre e mezza* – Den er halv fire
- *Sono le quattro e un quarto* – Den er kvart over fire
- *Sono le cinque meno un quarto* – Den er kvart på fem

Nyttige uttrykk

Hilsener

- *Buongiorno* – God dag
- *Buonasera* – God kveld
- *Buonanotte* – God natt
- *Ciao* – Hei/ha det
- *Arrivederci* – Ha det (formelt)
- *Come stai/sta?* – Hvordan har du det?
- *Bene, grazie* – Bra, takk

Høflige uttrykk

- *Per favore / Per piacere* – Vær så snill
- *Grazie* – Takk
- *Grazie mille* – Tusen takk
- *Prego* – Vær så god
- *Scusi / Scusa* – Unnskyld
- *Mi dispiace* – Jeg beklager

Presentasjon

- *Mi chiamo...* – Jeg heter...
- *Come ti chiami?* – Hva heter du?
- *Sono di...* – Jeg er fra...
- *Di dove sei?* – Hvor er du fra?
- *Ho... anni* – Jeg er... år
- *Quanti anni hai?* – Hvor gammel er du?

I klasserommet

- *Non capisco* – Jeg forstår ikke
- *Può ripetere?* – Kan du gjenta?
- *Come si dice...?* – Hvordan sier man...?
- *Che cosa significa...?* – Hva betyr...?
- *Come si scrive?* – Hvordan staver man det?

Dagligdagse spørsmål

- *Dove abiti?* – Hvor bor du?
- *Abito a...* – Jeg bor i...
- *Che cosa fai?* – Hva gjør du?
- *Ti piace...?* – Liker du...?
- *Mi piace/Non mi piace* – Jeg liker/likar ikke

Familie og personer

Familiemedlemmer

- *il padre, la madre* – far, mor
- *il fratello, la sorella* – bror, søster
- *il nonno, la nonna* – bestefar, bestemor
- *lo zio, la zia* – onkel, tante
- *il cugino, la cugina* – fetter/søskenbarn
- *i genitori* – foreldrene
- *i figli* – barna

Beskrivelser

- *alto/basso* – høy/lav
- *magro/grasso* – tynn/tjukk
- *biondo/bruno* – blond/mørkhåret
- *simpatico/antipatico* – hyggelig/usympatisk
- *intelligente* – intelligent
- *gentile* – snill

Skrivetips nivå I

Enkel tekststruktur

1. **Innledning:** Presenter deg selv eller emnet
2. **Hoveddel:** 2-3 avsnitt med enkle setninger
3. **Avslutning:** Kort oppsummering

Nyttige bindeord

- *e* – og
- *ma* – men
- *anche* – også
- *poi* – så, deretter
- *perché* – fordi
- *quando* – når

Vanlige feil å unngå

- Husk riktig artikkel (il/lo/la)
- Samsvarsbøyning av adjektiv
- Verbendelser i presens
- Kjønn på substantiv

Muntlig eksamen

Forberedelse

- Øv på uttale av vanskelige ord
- Lær enkle fraser utenat
- Øv på å presentere deg selv

Under eksamen

- Snakk tydelig og rolig
- Bruk det du kan
- Be om gjentakelse: *Può ripetere?*
- Ikke vær redd for å gjøre feil